

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. c)

Matematică *M_tehnologic*

Model

Filiera tehnologică: profilul servicii, toate calificările profesionale; profilul resurse, toate calificările profesionale; profilul tehnic, toate calificările profesionale

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

5p	1. Calculați media aritmetică a numerelor $a = 2(5 - \sqrt{5})$ și $b = 2\sqrt{5}$.
5p	2. Determinați abscisele punctelor de intersecție a graficului funcției $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 - 4x + 3$ cu axa Ox .
5p	3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $\log_5(2x-1) - \log_5 3 = 0$.
5p	4. Calculați probabilitatea ca alegând un număr din mulțimea numerelor naturale de o cifră, acesta să fie multiplu de 3.
5p	5. În reperul cartezian xOy se consideră punctele $A(2,4)$ și $B(6,4)$. Determinați coordonatele mijlocului segmentului AB .
5p	6. Arătați că $\sin(a+b) = \frac{63}{65}$, știind că $a, b \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$, $\sin a = \frac{3}{5}$ și $\sin b = \frac{12}{13}$.

Soluții

Subiectul 1

$$1. m_a = \frac{a+b}{2} = \frac{10 - 2\sqrt{5} + 2\sqrt{5}}{2} = \frac{10}{2} = 5$$

$$2. f(x) = 0$$

$$x^2 - 4x + 3 = 0$$

$$\Delta = (-4)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 3 = 16 - 12 = 4$$

Se obțin soluțiile $x_1 = 1$ și $x_2 = 3$

$$3. \text{Condiții de existență } 2x - 1 > 0 \Leftrightarrow x > \frac{1}{2}$$

Pentru rezolvare avem:

$$\log_5(2x-1) = \log_5 3$$

$$2x - 1 = 3$$

$$x = 2$$

$$4. \text{Probabilitatea unui eveniment se calculează cu formula } P = \frac{\text{nrcazurifavorabile}}{\text{nrcazuriposibile}}$$

Numerele naturale de o cifră sunt 0, 1, 2, ..., 9 deci sunt 10 cazuri posibile.

Numerele de o cifră multipli ai lui 3 sunt 0, 3, 6, 9 deci sunt 4 cazuri favorabile

$$P = \frac{4}{10} = \frac{2}{5}$$

$$5. M\left(\frac{x_1+x_2}{2}, \frac{y_1+y_2}{2}\right) \Rightarrow M\left(\frac{2+6}{2}, \frac{4+4}{2}\right) \Rightarrow M(4,4)$$

$$6. \sin(a+b) = \sin a \cos b + \sin b \cos a$$

$$\sin^2 a + \cos^2 a = 1$$

$$\left(\frac{3}{5}\right)^2 + \cos^2 a = 1$$

$$\cos^2 a = 1 - \frac{9}{25}$$

$$\cos^2 a = \frac{16}{25} \Rightarrow \cos a = \frac{4}{5}$$

deoarece $a \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$.

$$\sin^2 b + \cos^2 b = 1$$

$$\left(\frac{12}{13}\right)^2 + \cos^2 b = 1$$

$$\cos^2 b = 1 - \frac{144}{169}$$

$$\cos^2 b = \frac{25}{169} \Rightarrow \cos b = \frac{5}{13}$$

In final avem:

$$\sin(a+b) = \frac{3}{5} \cdot \frac{5}{13} + \frac{12}{13} \cdot \frac{4}{5} = \frac{15}{65} + \frac{48}{65} = \frac{63}{65}$$

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră matricea $A = \begin{pmatrix} 2 & -2 \\ 1 & -1 \end{pmatrix}$.

5p **a)** Calculați $\det A$.

5p **b)** Determinați numerele reale p pentru care $A \cdot A = pA$.

5p **c)** Determinați matricele $B = \begin{pmatrix} 0 & b \\ b & 0 \end{pmatrix}$, știind că $\det(A+B) = 0$, unde b este un număr real.

2. Pe mulțimea numerelor reale se definește legea de compozиție dată de $x \circ y = -xy + x + y$.

5p **a)** Calculați $1 \circ 2015$.

5p **b)** Arătați că $x \circ y = -(x-1)(y-1)+1$, pentru orice numere reale x și y .

5p **c)** Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $3^x \circ 5^x = 1$.

Subiectul 2

1.a) $\det A = \begin{vmatrix} 2 & -2 \\ 1 & -1 \end{vmatrix} = -2 + 2 = 0$

b)

$$A \cdot A = \begin{pmatrix} 2 & -2 \\ 1 & -1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 2 & -2 \\ 1 & -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & -2 \\ 1 & -1 \end{pmatrix} = A$$

$$A = pA \Rightarrow p = 1$$

c)

$$A + B = \begin{pmatrix} 2 & -2 \\ 1 & -1 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 0 & b \\ b & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & -2+b \\ 1+b & -1 \end{pmatrix}$$

$$\det(A+B) = \begin{vmatrix} 2 & -2+b \\ 1+b & -1 \end{vmatrix} = -2 - (1+b)(-2+b)$$

Se obține ecuația $-2 - (1+b)(-2+b) = 0$

$$-2 + 2 - b + 2b - b^2 = 0$$

$$b - b^2 = 0$$

$$b(1-b) = 0$$

Rezultă $b = 0$ și $b = 1$.

Se obțin matricele $B = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$ și $B = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$

2.a) $1 \circ 2015 = -1 \cdot 2015 + 1 + 2015 = 1$

b) $x \circ y = -xy + x + y = -xy + x + y - 1 + 1 = -x(y-1) + (y-1) + 1 = -(x-1)(y-1) + 1, \forall x, y \in R$

c) Cf. punctului b) avem $3^x \circ 5^x = -(3^x - 1)(5^x - 1) + 1$

Se obține ecuația $-(3^x - 1)(5^x - 1) + 1 = 1$

$$(3^x - 1)(5^x - 1) = 0$$

Rezultă $3^x - 1 = 0 \Rightarrow x = 0$

sau $5^x - 1 = 0 \Rightarrow x = 0$

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{3x}{x^2 + 1}$.

5p **a)** Calculați $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$.

5p **b)** Arătați că $f'(x) = -\frac{3(x-1)(x+1)}{(x^2+1)^2}, x \in \mathbb{R}$.

5p **c)** Determinați intervalele de monotonie ale funcției f .

2. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^5 + x$.

5p **a)** Calculați $\int_{-1}^1 x^5 dx$.

5p **b)** Arătați că $\int_0^1 (f(x) - x^5) e^x dx = 1$.

5p **c)** Determinați volumul corpului obținut prin rotația în jurul axei Ox a graficului funcției $g : [1, 2] \rightarrow \mathbb{R}$, definită prin $g(x) = \frac{f(x) - x}{x^3}$.

Subiectul 3

1.a) $\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3x}{x^2 + 1} = \frac{3 \cdot 1}{1^2 + 1} = \frac{3}{2}$

b) $f'(x) = \left(\frac{3x}{x^2 + 1} \right)' = \frac{(3x)' \cdot (x^2 + 1) - (3x) \cdot (x^2 + 1)'}{(x^2 + 1)^2} = \frac{3(x^2 + 1) - 3x \cdot 2x}{(x^2 + 1)^2} = \frac{3x^2 + 3 - 6x^2}{(x^2 + 1)^2} = \frac{3 - 3x^2}{(x^2 + 1)^2} =$

$$= -\frac{3(x-1)(x+1)}{(x^2+1)^2}, \forall x \in R$$

c) Se rezolvă ecuația $f'(x) = 0$

$$-\frac{3(x-1)(x+1)}{(x^2+1)^2} = 0 \Rightarrow (x-1)(x+1) = 0$$

Se obțin soluțiile $x_1 = -1$ și $x_2 = 1$.

Tabelul cu monotonia funcției f este

x	$-\infty$	-1	1	$+\infty$
$f'(x)$	- - - - -	0	+	+
$f(x)$				

Din tabel rezultă că funcția este descrescătoare pe intervalele $(-\infty, -1]$ și $[1, +\infty)$ și este crescătoare pe intervalul $[-1, 1]$.

$$\text{2.a)} \int_{-1}^1 x^5 dx = \frac{x^6}{6} \Big|_{-1}^1 = \frac{1^6}{6} - \frac{(-1)^6}{6} = \frac{1}{6} - \frac{1}{6} = 0$$

$$\begin{aligned} \text{b)} \int_0^1 (f(x) - x^5) e^x dx &= \int_0^1 (x^5 + x - x^5) e^x dx = \int_0^1 x e^x dx = \int_0^1 x (e^x)' dx = xe^x \Big|_0^1 - \int_0^1 x' e^x dx = e - \int_0^1 e^x dx = \\ &= e - e^x \Big|_0^1 = e - (e - 1) = 1 \end{aligned}$$

Obs:S-a folosit mai sus metoda integrării prin părți.

$$\text{c)} g(x) = \frac{f(x) - x}{x^3} = \frac{x^5 + x - x}{x^3} = \frac{x^5}{x^3} = x^2, \forall x \in [1, 2]$$

Volumul corpului de rotație se calculează cu formula

$$V = \pi \int_1^2 g^2(x) dx = \pi \int_1^2 x^4 dx = \pi \frac{x^5}{5} \Big|_1^2 = \pi \left(\frac{2^5}{5} - \frac{1^5}{5} \right) = \pi \left(\frac{32}{5} - \frac{1}{5} \right) = \frac{31\pi}{5}$$